

nemusí ještě býti podkladem pro ohrožení obecného míru. Rozsudek pak jinak nezjišťuje okolností, nebo zjevů, v nichž by výrok ten aspoň nepřímou nalézal podklad. Zakládá se proto rozsudkový výrok také v tomto bodě na nesprávném použití zákona, činícím jej zmatečným podle čís 9 a) Šu 281 tr. ř.

Čís. 2398.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.)

Štvavé hanobení národa (§ 14 čís. 5 zákona) předpokládá způsobilost projevu vyvolati nepřátelské smýšlení proti němu.

Pokud jest hanobením českého národa sesměšňování české školy.

(Rozh. ze dne 1. června 1926, Zm II 613/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako nalézacího soudu v Mor. Ostravě ze dne 20. října 1925, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými František M. přečinem podle Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky a Karel J. přečinem podle Šu 5 tr. zák. a Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky, zrušil napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil krajskému soudu v Mor. Ostravě, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze přisvědčiti vývodům zmateční stížnosti, pokud — uplatňujíc důvod zmatečnosti podle čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. — namítá, že hanobení jednotlivé školy národa nebo národní menšiny vypadá naprosto z rámce přečinu podle Šu 14 čís. 5 zákona na ochranu republiky. Povšechným předstíráním nedostatku kázně školáků, nevhodnosti a neúčelnosti učebního řádu a nedostatečnosti výsledků výchovy v určité, jednotlivé škole mohou býti skresleny snahy a opatření dotčeného národa nebo dotčené národní menšiny, k celkové úpravě jeho školství a k celkové správě škol se vztahující, a může touto cestou, jelikož jest průměrná vzdělanost národa (národní menšiny) v podstatě podmíněna výsledky školní výchovy a projevuje se vyšší nebo nižší stupeň vyspělosti národa i v rozsahu a účelnosti snah o vzorné školství, býti snižována též obecná vážnost dotčeného národa (národní menšiny.) Proto nelze shledati právní omyl, nesprávný výklad Šu 14 čís. 5 zákona v tom, že nalézací soud pokládá hanlivé útoky na českou školu v Ž. za vhodný prostředek ku hanobení českého národa. Avšak stížnost jest v právu, vytýkajíc dále, že výrok prvé stolice jest nepřesným, protože nevyznačuje, v čem vlastně spočívá štvavý způsob hanobení národa, a že nejsou nalézacím soudem uvedeny důvody jednak pro předpoklad, že skutkem obžalovaných mohl býti ohrožen pokoj, správně obecný mír v republice, jednak po subjektivní stránce pro zjištění, že obžalovaní chtěli hanobiti národ, a že se to dělo způsobem štvavým.

Pojem štvavosti hledí k následkům, jež jednání štváče může mít v zápětí, a znamená obdobné vyvolávání nepřátelského smýšlení jako popuzování k zášti (srcvnej Milota, zákon na ochranu republiky, rozhodnutí sb. n. s. č. 1873), takže štvavé hanobení národa předpokládá způsobilost projevu vyvolat nepřátelské smýšlení proti němu. Tato povaha závadného projevu nevyplývá ani z vět projevu, které rozhodovací důvody doslovně reprodukují, samých o sobě, ani z předpokladu nalézacím soudem předeslaného, že se projev stal těsně před zápisem do škol a bylo jeho účelem připomenouti rodičům polské národnosti jich povinnost, dáti vychovatí děti ve školách polských, to tím méně, že rozhodovací důvody podotýkají, že to samo o sobě bylo by na místě a netrestné, kdyby se stalo způsobem jiným. Měl-li nalézací soud za to, že obžalovaní sledovali kromě tohoto nezávadného účelu ještě jiný cíl a, že použili této příležitosti ku štvavému hanobení českého národa, bylo jeho povinností, by uvedl důvody, z nichž dospěl k tomuto závěru, obzvláště k závěru o štvavém způsobu hanobení; a nedostatek takových důvodů má zřejmě stížnost ve výtce o nepřesnosti soudního výroku na zřeteli. Této povinnosti nalézací soud v napadeném rozsudku nedostál, omeziv se na pouhou citaci některých vět projevu, jež samy o sobě ukazují jen k hanění určité české školy, a neuváživ, jaké následky, poměru posluchačstva k příslušníkům českého národa se dotýkající, mohly nastati z projevu v myslech posluchačů podle jejich národnostní příslušnosti a ostatních okolností případu. Rovněž neuvádí napadený rozsudek důvodů pro zjištění, že byl projevem hanoben český národ tak, že to mohlo ohroziti obecný mír v republice, třebas jen místní, t. j. netoliko zdržeti rodiče polské národnosti od toho, by dali zapsati a posílali své děti do české školy, zejména v Ž., nýbrž i prohloubiti a zostřiti rozpory beztak v obyvatelstvu tohoto místa následkem různosti názorů a zájmů rázu politického, národnostního, jazykového, rasového a náboženského tu jsoucí (srovnej rozhodnutí sb. n. s. č. 2017.)

Po stránce subjektivní uvádějí rozhodovací důvody, že si obžalovaní byli podle přesvědčení soudu vědomi nepravdivosti toho, co v monologu bylo přednášeno, zejména nepravdivosti vět v rozsudku uvedených, a jednali úmyslně a vědomě sesměšňující českou školu a hanobíce tím český národ. Prvou částí této věty, která jest jediným předpokladem závěru, druhou částí její vyjádřeného, jest arcí odůvodněn závěr na vědomé a úmyslné sesměšňování české školy. Avšak není logické souvislosti mezi oním předpokladem a dále připojeným závěrem o vědomosti a úmyslnosti hanobení českého národa, kdyžť sesměšňování české školy se mohlo díti také jen k onomu účelu, obžalovanými tvrzenému a rozsudkem za nezávadný pokládánému. Nevypořádal-li se rozsudek s touto námitkou, omeziv se na jediný předpoklad, jímž námitka ta není vyvrácena, a neuvedl-li dalších předpokladů, které by třebas ne nutně vedly, alespoň připouštěly závěr námitce se přičící, přesněji závěr za zlý úmysl, namítaný úmysl přesahující, nejsou v pravdě pro tento závěr uvedeny důvody žádné. Skutečnosti, které jsou, jak vylíčeno, v rozsudku prvé stolice zjištěny, aniž jsou v něm pro dotyčné závěry uvedeny důvody, jsou přímým opodstatněním zákonných známek přečinu, jímž byli obžalovaní uznáni vinnými. Rozsudek prvé stolice je tedy stížen vadou

nedostatku důvodů ve výroku o skutečnostech rozhodných a tím zmatečný podle čís. 5 Šu 281 tr. ř. Proto bylo, aniž třeba zabývatí se ostatními formální výtkami stížnosti, rozsudek zrušiti. Jelikož bylo uznati dále podle Šu 288 čís. 1 tr. ř., jak se stalo, tak že se nelze obejítí bez nového hlavního přelíčení v prvé stolici, bylo stížnosti se souhlasem generálního prokurátora vyhověno ihned v zasedání neveřejném ve smyslu Šu 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878.

Čís. 2399.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

I granát, jenž pro neúplnost nepřichází v úvahu jako plnocenná zbraň a zapalovací ústrojí pro ruční granáty jsou součástkami ve smyslu Šu 13 čís. 1 zákona, nikoliv však patrony pro zákopové dělo.

Subjektivní skutková podstata zločinu Šu 13 čís. 1 zákona nevyžaduje úmysl, směřující k ohrožení míru v republice a její vojenské bezpečnosti; stačí úmysl směřující k opatření si a t. d. zbraní (součástek) bez úředního povolení.

Nezáleží na podnětu a účelu činu (upomínka na válku).

Amnestie (nařízení Národního výboru ze dne 5. listopadu 1918, čís. 28 sb. z. a n.).

Nalézací soud není povolán, by se vyslovoval v rozsudku o tom, zda jsou splněny podmínky amnestie; postupovati podle Šu 4 nařízení má teprve, když byl vynesl odsuzující rozsudek.

(Rozh. ze dne 2. června 1926, Zm I 94/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Mostě ze dne 11. prosince 1925, pokud jím byl obžalovaný uznán vinným přestupkem podle § 2 zák. o třaskavinách ze dne 27. května 1885, čís. 134 ř. zák. a přestupkem podle §§ 2, 8, 32 zbroj. pat. ze dne 20. října 1852, čís. 223 ř. zák. a sprostěn podle Šu 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro zločin podle Šu 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky a přestupek krádeže podle Šu 460 tr. zák., zrušil napadený rozsudek jako zmatečný ve výroku o vině a) ohledně přestupku podle Šu 2 zák. o třaskavinách, b) ve směru zločinu podle Šu 13 čís. 1 zák. na ochranu republiky, pokud jde o 9 ručních granátů a 5 zapalovacích ústrojí pro ruční granáty, a c) ve směru přestupku krádeže podle Šu 460 tr. zák. a věc vrátil krajskému soudu v Mostě, by jí v rozsahu zrušení znova projednal a o ní rozhodl přihlížeje při tom k nezrušenému odsuzujícímu výroku ohledně přestupku podle §§ 2, 8 a 32 zbroj. pat.

Důvody:

Na obžalovaného byla kromě přestupku podle §§ 2, 8 a 32 zbrojního patentu vnesena obžaloba také pro zločin podle Šu 13 čís. 1 zákona na ochranu republiky a pro přestupek krádeže podle Šu 460 tr. zák. Pro onen zločin proto, že obžalovaný bez úředního povolení opatřil si, pře-